

امنیت

امنیت به معنی ایمنی داشتن جانی، مالی، عرضی یا معنوی می باشد. از آن به مناسبت در باب‌های مختلفی مانند طهارت، صلات، حج و جهاد سخن رفته است.

فهرست مندرجات

- ۱ - مراد از ایمنی معنوی
- ۲ - ضرورت امنیت
- ۳ - شرطیت امنیت در تکالیف
  - ۳.۱ - شرطیت امنیت در عبادات
  - ۳.۲ - مصادیق عبادات مشروط بر امنیت
    - ۳.۲.۱ - شرطیت امنیت در عبادات مشروط به طهارت
    - ۳.۲.۲ - شرطیت امنیت در صلات
    - ۳.۲.۳ - برطرف شدن خوف در بین نماز
    - ۳.۲.۴ - امنیت، شرط حضور زنان در نمازجمعه
    - ۳.۲.۵ - شرطیت امنیت در حج
  - ۳.۳ - شرطیت امنیت در امر بمعروف و نهی از منکر
  - ۳.۴ - شرطیت امنیت در خلوت بانگاه به زن اجنبی
  - ۳.۵ - شرطیت امنیت در حرمت ارتکاب حرام
  - ۳.۶ - شرطیت امنیت در دفاع از مال
  - ۳.۷ - شرطیت امنیت در اقامه حدود
    - ۳.۷.۱ - موارد به تاخیر افتادن اقامه حد
  - ۳.۸ - شرطیت امنیت در قصاص
    - ۳.۸.۱ - جریان حد یا قصاص بر پناهنده حرم
- ۴ - تعریف محارب
- ۵ - کیفیت امنیت داشتن کافر حربی
- ۶ - کیفیت امنیت داشتن کافر ذمی
- ۷ - مقصود از ایمنی از مکر الهی
- ۸ - پانویس
- ۹ - منبع

مراد از ایمنی معنوی

مراد از ایمنی معنوی، ایمن بودن از وقوع در حرام یا ترک واجب است.

ضرورت امنیت

امنیت از مهم‌ترین و ضروری‌ترین نیازهای زندگی بشر است و انسان تنها در پرتو آن می‌تواند امور دنیوی و اخروی خویش را با آسایش خاطر سامان دهد. از این رو، ایجاد امنیت در شئون مختلف زندگی مردم برای رسیدن به آنچه که مایه رشد و تعالی آنان است، از وظایف اساسی و حتمی حکومت اسلامی است.

شرطیت امنیت در تکالیف

امنیت در تکالیف ذیل شرط است:

- ۱ - عبادات
- ۲ - امر به معروف و نهی از منکر

- ۳ - خلوت یا نگاه کردن به زن اجنبی
- ۴ - حرمت از ارتکاب حرام
- ۵ - دفاع از مال
- ۶ - حدود و قصاص

← شرطیت امنیت در عبادات

امنیت (ایمنی و سلامتی جان، مال قابل اعتنا و آبرو) شرط تکالیف عبادی و اجزاء و شرایط آن است و در صورت فقدان آن، چیزی از اصل تکلیف یا شرط یا جزء آن متوجه انسان نمی‌شود.

← مصادیق عبادات مشروط بر امنیت

برخی مصادیق روشن آن عبارت است از:

- ۱ - طهارت
- ۲ - صلات
- ۳ - حج

← شرطیت امنیت در عبادات مشروط به طهارت

تحصیل طهارت (وضو یا غسل) با آب، برای عبادات مشروط به طهارت همچون نماز، در حال اختیار شرط است، لیکن در صورتی که دشمن یا حیوان درنده‌ای بین انسان و آب حائل شود- به گونه‌ای که انسان از آن، بر خود یا عرض و آبروی خویش احساس خطر کند- تیمم برای او مشروعیت پیدا می‌کند. [۱]

← شرطیت امنیت در صلات

از شرایط نماز، رو به قبله بودن است، لیکن شرط یاد شده در فرض شدت بیم از دشمن یا حیوان درنده ساقط می‌شود؛ چنان که کیفیت نماز نیز در این صورت تغییر می‌یابد (نماز خوف). [۲]

← برطرف شدن خوف در بین نماز

کسی که یک رکعت از نماز را در حال خوف، سواره بخواند، سپس برطرف گردد، باید پیاده شود و باقی مانده نماز را با شرایط، روی زمین بخواند. [۳]

← امنیت، شرط حضور زنان در نماز جمعه

حضور در نماز جمعه برای زنان در صورت وجود امنیت، جایز است. [۴]

← شرطیت امنیت در حج

شرط وجوب حج، استطاعت است و تحقق استطاعت منوط به توانایی مالی، سلامت جسمانی و امنیت داشتن راه و مقصد است. [۵]

← شرطیت امنیت در امر بمعروف و نهی از منکر

وجوب امر به معروف و نهی از منکر مشروط به وجود امنیت برای امر و ناهی و دیگر مؤمنان است. [۶]

← شرطیت امنیت در خلوت یا نگاه به زن اجنبی

خلوت کردن با زن اجنبی [۷] و نیز نگاه کردن به وی در موارد جواز مانند وجه و کفین، در صورت ایمن نبودن از وقوع در حرام، جایز نیست. [۸]

← شرطیت امنیت در حرمت ارتکاب حرام

حرمت ارتکاب محرمات، در فرض برخورداری از امنیت است. بنابراین، اگر کسی که در اجتناب از حرامی نسبت به جان یا عرض خود امنیت ندارد، ارتکاب آن حرام برای وی جایز، بلکه واجب است مانند موارد تقیه و اکراه.

← شرطیت امنیت در دفاع از مال

وجود امنیت نسبت به جان یا عرض، از شرایط جواز دفاع از مال است و در صورت علم به هلاکت خویش یا از بین رفتن عرض، دفاع از آن حرام است. [۹]

← شرطیت امنیت در اقامه حدود

به قول مشهور، جواز اقامه حدود در زمان غیبت توسط فقیه واجد شرایط، منوط به برخورداری وی از امنیت است. [۱۰]

← موارد به تاخیر افتادن اقامه حد

اقامه **حد** در مواردی به علت **خوف هلاکت** به تأخیر می‌افتد، از جمله: اجرای حد اعم از **تازیانه** و **کشتن** بر زن **حامله** تا زمان **وضع حمل** و بر زن **شیرده** تا پایان زمان **شیردهی** به تأخیر می‌افتد و نیز حد **تازیانه** در زمان **شدت گرما** و **سرما** و بر **بیمار** تا زمان **بهبودی** و زن **مستحاضه** پیش از **قطع خون**، جاری نمی‌شود. [۱۱]

← شرطیت امنیت در قصاص

از شرایط **قصاص** در اعضا، امکان **استیفای آن** با وجود امنیت نسبت به جان یا **سرایت** به **عضو دیگری** است. بنابراین، اگر **قصاص** عضوی موجب به **خطر** افتادن جان صاحب عضو یا **سرایت** قطع یا جراحات عضو قطع شده به عضو دیگر شود، **قصاص منتفی** است. [۱۲]

← جریان حد یا قصاص بر پناهنده حرم

کسی که در بیرون حرم **جنابت** یا **جرمی** مرتکب شده و به حرم پناه برده، در **امان** است، لیکن او را در **خوردن** و **آشامیدن** در تنگنا قرار می‌دهند تا از حرم بیرون رود، سپس **حد** یا **قصاص** بر او جاری می‌گردد. [۱۳] [۱۴]

تعریف محارب

کسی که به قصد ایجاد **ناامنی**، **ترس** و **وحشت** در جامعه، **سلاح** بکشد، **محارب** است. [۱۵]

کیفیت امنیت داشتن کافر حربی

کفار در صورتی در **بلاد اسلامی** امنیت جانی و مالی دارند که میان آنان و **حاکم اسلامی** قرارداد **آتش‌بس** منعقد شده باشد و یا حاکم اسلامی یا یکی از **مسلمانان** به ایشان **امان** داده باشد.

کیفیت امنیت داشتن کافر ذمی

کفار ذمی نیز در پرتو **عقد ذمه** از امنیت جانی، مالی و عرضی برخوردارند.

مقصود از ایمنی از مکر الهی

ایمن بودن از **مکر خداوند**، از **گناهان کبیره** است. مراد از **مکر الهی**، **کیفر پروردگار** بر **کردارهای ناپسند** و مراد از ایمنی از آن، **بیمناک نبودن بنده** از **عذاب** و **قهر خداوند** است. [۱۶]

پانویس

- ↑ الحدائق الناضرة ج ۴، ص ۲۷۴.
- ↑ جواهر الکلام ج ۱۴، ص ۱۸۵.
- ↑ جواهر الکلام ج ۱۴، ص ۱۸۶.
- ↑ جواهر الکلام ج ۱۱، ص ۲۶۸.
- ↑ العروة الوثقی ج ۴، ص ۴۱۶.
- ↑ جواهر الکلام ج ۲۱، ص ۲۷۲-۲۷۱.
- ↑ المسائل المنتخبة (سیستانی)، م ۱۰۲۰.
- ↑ جواهر الکلام ج ۲۹، ص ۷۵.
- ↑ جواهر الکلام ج ۴۱، ص ۶۵۲.
- ↑ جواهر الکلام ج ۲۱، ص ۲۹۴.
- ↑ جواهر الکلام ج ۴۱، ص ۲۴۳-۲۳۷.
- ↑ جواهر الکلام ج ۴۲، ص ۲۵۴-۲۵۵.
- ↑ جواهر الکلام ج ۴۱، ص ۲۴۴.
- ↑ جواهر الکلام ج ۴۳، ص ۳۱.
- ↑ جواهر الکلام ج ۴۱، ص ۵۶۴.
- ↑ جواهر الکلام ج ۱۲، ص ۲۲۰.

منبع

فرهنگ فقه مطابق مذهب اهل بیت، ج ۱، ص ۶۹۶-۶۹۸.

رده‌های این صفحه: **فقه** | **حج** | **جهاد**